

har skildret min Hovedopfattelse, og dette Lovforslag er et Udtryk for en Del af min Opfattelse af, hvorledes man tilvejebringer et saadant Samfund. Da det er rigtigt, at der er en økonomisk Udvikling som den skildrede, en Koncentration i Bedrifterne, og da det er rigtigt, at den kan føre til Misbrug foruden til Nytte, er der eet tjenligt Middel: Samfundets Kontrol dermed og den fulde Redegørelse for alle Forhold, som dog ligger lige for Haanden for Samfundet.

Det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen havde den Opgave at bringe en vis Overensstemmelse mellem sine Udtalelser og den ærede nuværende Formands tidligere Udtalelser. Det er jo ikke blot den ærede nuværende Formands tidligere Udtalelser, men hele Venstres Stilling i 1919. Jeg gør opmærksom paa, hvad Venstre den Gang sagde i Udvalget om dette Forslag — jeg tror ogsaa, den højtærede Indenrigsminister har godt af at høre det endnu en Gang. Et Mindretal i Udvalget, som foruden to Medlemmer, der ikke længere tilhører dette Ting, den ene fordi han er afgaaet ved Døden, og det ærede Medlem Hr. Grønbæk bestod af den højtærede nuværende Formand og den højtærede nuværende Statsminister, fremsætter en Særudtalelse, hvori de, foruden at tiltræde Flertallets Indstilling i Almindelighed, begrundet, hvorfor de er med til denne Lovgivning, og deri siger de, at „den kommende Tid efter Mindretallets Opfattelse vil byde saadanne Udviklingsmuligheder for Truster og Virksomheder af monopolagtig Karakter, at Lovgivning paa dette Omraade til Befolkningens Beskyttelse, uanset Afviklingslovens Paabud, i sig selv vil være betimelig; og da Venstre gennem sit Program tillige har udtalt, at Partiet, saa vidt ske kan, vil hindre Befolkningens Udbytning gennem Truster og faktiske Monopoler i Privateje“ . . . Se, her har man Begrundelsen for, at man anbefalede Forslaget i 1919. Kan det ærede Medlem nu paastaa, at disse Udtalelser ikke har holdt Stik, at de har været urigtige? Det ærede Medlem siger: Ja, det Forslag skyldtes Forholdene i 1919, men det passer ikke nu. Men det er jo et Argument, som det ærede Medlem griber ud af Luften, for han kan ikke faa noget virkeligt Argument for Venstres forandrede Stilling. Muligheden for Sammenslutninger er absolut

til Stede paa samme Maade nu som i hin Tid. Det er jo ikke en Krigsudvikling; men en Udvikling længe før Krigen, der har ført til Bedriftskoncentrationen, og selv Indenrigsministeren, som vender sig mod denne Form for Tilsyn med visse Virksomheder, ja, selv den højtærede Landbrugsminister, som dog i denne Sag formodentlig er det store Orakel, har gentagne Gange paavist, hvorledes der eksisterer Aftaler af en saadan Art, at de nødvendigvis maa fremkalde en Virksomhed fra Samfundets Side, fordi med andre Ord Konkurrencen er ophævet ved Sammenslutninger og ved Aftaler.

Maa jeg her indskyde en Bemærkning. Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen fremsatte nogle Bemærkninger om Fastsættelsen af Prisen paa Smør o. s. v., som jeg ikke helt kan tiltræde, fordi det med nogen Ret kan siges, at Priserne paa Landbrugsprodukter ikke fastsættes under Hensyn til Konkurrencen paa det indenlandske Marked, men under Hensyn til en Art Konkurrence udadtil. Men det ærede Medlem kunde med fuld Ret have peget paa et Forhold med Hensyn til Fastsættelsen af Priserne paa Flæsk, Smør o. s. v. her i Landet, som det forekommer mig, at det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen burde have Opmærksomheden henvendt paa, og det er den Ting, at Prisen paa Smør — for blot at tage et enkelt Landbrugsprodukt — jo ikke fastsættes her i Landet udelukkende under Hensyn til Konkurrencen udadtil, men under Hensyn til særlige Forhold, nemlig hvilken Værdi vore Penge har i Forhold til den engelske Sterling, altsaa ogsaa Spekulationen her hjemme; man har jo meget ofte talt om, at der er foregaaet store Valutaspekulationer, ja, der er jo endogsaa Mulighed for, at der er foregaaet Bank-Børsspekulationer med Valuta. Disse, som bringer Sterling enten op eller ned efter Forhold, som er Landbrugets Produktion ganske uvedkommende, har Indflydelse paa Fastsættelsen af Landbrugets Priser. Hvis man paa Københavns Børs er i Stand til at baisse Sterling i Forhold til den danske Krone, ved Manøvrer i en Uges Tid kan bringe Sterlingkursen ned, saa falder Smørprisen. Det er kun den Foranledning, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har givet mig, der har faaet mig til at fremdrage dette